

EEN **GROENE** EN RODE AGENDA

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2023-2027**

BESTE FLEVOLANDERS,

In maart gaan we weer stemmen voor de Provinciale Staten en indirect voor de Eerste Kamer. Voor u ligt het programma dat we de komende jaren willen uitvoeren. Wij willen dat Flevoland een mooie provincie blijft, waar het goed wonen is, met schone lucht en veel blauw en groen. Waar landelijk en stedelijk gebied elkaar afwisselen met nieuwe, moderne steden als Almere en historische plaatsen zoals Urk en Schokland.

Deze mooie provincie staat onder druk. Te vaak wordt Flevoland door de nationale overheid gezien als provincie waar alles kan, zoals de plannen om maar liefst 100.000 woningen te bouwen. Maar ook de plek waar nog volop plaats is voor de agrarische sector, voor nieuwe natuur en voor datacenters en andere bedrijvigheid. Dat niet alles kan is duidelijk. Er zullen in de komende jaren scherpe keuzes gemaakt moeten worden.

De aarde warmt op, klimaatverandering heeft grote gevolgen wereldwijd, maar zeker ook voor Flevoland, waar we onder de zeespiegel leven. De landbouw, belangrijk voor Flevoland, loopt tegen haar grenzen aan door jaren intensieve teelt en veehouderij. Met als gevolg bodemuitputting en druk op de waterkwaliteit. Intensieve veehouderij is slecht voor mens, dier, natuur en de volksgezondheid. Het risico van overdraagbare ziekten van dier naar mens (zoonosen) ligt altijd op de loer.

Als we ook toekomstige generaties van voedsel willen voorzien en een gezonde leefomgeving voor hen willen garanderen, moet het roer radicaal om. Vermindering van de veestapel, koeien weer in de wei, waar ze kruidenrijk gras kunnen eten in plaats van turbo gras dat slecht is voor de biodiversiteit. We willen zien dat het bodemleven bloeit, dus minder landbouwgif en kunstmest. Weide- en akkervogels moeten weer terug keren en insecten planten en fruitstruiken bestuiven.

De oorlog in Oekraïne heeft ons bewust gemaakt van de afhankelijkheid van gas en andere fossiele brandstoffen. De energiecrisis heeft mensen die het toch al moeilijk hebben om het hoofd boven water te houden verder teruggeduwd richting armoedegrens en de ongelijkheid vergroot. Wij willen de energietransitie versnellen -ook voor het klimaat- en vinden dat de provincie bij moet dragen om woningen van mensen met een kleine beurs te helpen om hun huizen te isoleren. En bedrijven helpen die het moeilijk hebben helpen bij duurzame innovatie.

De afgelopen periode deed GroenLinks voor het eerst mee in het provinciebestuur. Het is ons gelukt om veel van onze groene en rode agenda uit te voeren. Daarover kunt u meer lezen aan het eind van dit programma. Natuurlijk zijn er zaken blijven liggen die we liever iets voortvarender hadden aangepakt, zoals een ambitieus klimaatplan en versnelling van de landbouw transitie. Daar willen we in de komende vier jaar hard aan gaan werken.

Nieuwsgierig geworden over onze plannen? Dan nodig ik u uit om het programma te lezen en als u onze doelen steunt, op ons te stemmen.

Dank u wel en veel leesplezier!

Corina Straatsma
Lijsttrekker GroenLinks Flevoland

INHOUD

- 1. WAAR STAAT GROENLINKS FLEVOLAND VOOR?.....PAG 4**
- 2. EEN EERLIJKE ENERGIETRANSITIE.....PAG 8**
- 3. BESCHERMING VAN KLIMAAT, WATER EN MILIEU.....PAG 10**
- 4. VOOR EEN SOCIAAL LANDBOUW EN NATUURBELEID ..PAG 13**
- 5. EEN PROVINCIE OM IN TE WONEN EN TE WERKEN.....PAG 18**
- 6. MENSEN MAKEN DE PROVINCIEPAG 25**
- 7. EEN PROVINCIE DIE INCLUSIE EN DIVERSITEIT ADEMT....PAG 29**
- 8. GROENLINKS BEHAALT RESULTATEN.....PAG 32**

**HOOFDSTUK 1
ONZE ACTIEPUNTEN:
WAAR STAAT GROENLINKS
FLEVOLAND VOOR?**

HOOFDSTUK 1: WAAR STAAT GROENLINKS FLEVOLAND VOOR?

In de toekomstagenda van de provincie vormen water- en bodem samen met de biodiversiteit het natuurlijk fundament van de samenleving. Maar dit fundament staat wel onder druk door bodemuitputting, verlies aan biodiversiteit, grondwateronttrekking en klimaatverandering. Herstel van de natuur en de biodiversiteit heeft wat GroenLinks betreft de hoogste prioriteit, samen met een provinciaal klimaatplan en een eerlijke energietransitie.

Flevoland energieneutraal in 2035 en fossielvrij in 2050.

- De provincie zet een fonds op met aantrekkelijke financiële regelingen voor verduurzaming en isolatie van huizen voor mensen met een kleine beurs, zowel woningbezitters als huurders.
- GroenLinks wil dat er werk wordt gemaakt van energiebesparing. Bedrijven worden verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen en hierop wordt gehandhaafd.
- GroenLinks wil dat de provincie Flevoland ruim baan geeft aan de energietransitie en neemt beperkende regels weg, zoals voor de realisatie van nieuwe windmolenparken, zonnestroom en innovatieve andere energiebronnen. De provincie stimuleert circulaire zonnepanelen.

Flevoland krijgt een ambitieus klimaatplan.

- GroenLinks wil een ambitieus provinciaal klimaatplan, met ruim baan voor transitie in de energie, landbouw, mobiliteit en woningbouw.
- Openbaar vervoer en fietsverkeer krijgen nieuwe impulsen, waardoor inwoners de auto vaker laten staan.
- In 2030 is onze lucht schoner door uitvoering van het stappenplan van Urgenda.

Flevoland investeert in natuur- en biodiversiteits herstel

- We maken ons sterk voor natuurinclusieve kringlooplandbouw; waarbij een goede bodemkwaliteit, verbetering van biodiversiteit en de productie van gezond voedsel hand in hand gaan. Dat vraagt om stoppen met het gebruik van kunstmest en landbouwgif en minder landbouwdieren.
- We streven naar extensieve, grondgebonden veehouderij, waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is. Wij staan voor een afbouw van de intensieve veehouderij, die merendeels voor de export produceert, veevoeders importeert en relatief veel stikstof uitstoot.

Wonen: geen stenen stapelen, maar een samenleving bouwen

- We bouwen op een manier die rekening houdt met het klimaat, met veel groenvoorzieningen en die zoveel mogelijk gebruik maakt van gerecycled materiaal.
- We bouwen aan een samenleving, met voorzieningen en bereikbaarheid met het openbaar vervoer.
- GroenLinks zal ervoor pleiten dat bij de bouw van nieuwe woningen de meerderheid bestemd is voor huishoudens met lage en middeninkomens. Daarbij moet er aandacht zijn voor diversiteit en variatie in woonvormen zoals meergezinswoningen, een of tweepersoons huishoudens en woongroepen.

Duurzame en circulaire economische ontwikkeling, voor brede welvaart.

- GroenLinks wil de werkgelegenheid in sectoren stimuleren die toekomstgericht zijn, zoals klimaat en energie, circulaire economie, dienstverlening, voedselindustrie, kennisinstututen en mobiliteit. Bedrijven die zich specifiek richten op de circulaire economie en groene werkgelegenheid worden met open armen ontvangen in de provincie.
- Aan bedrijven die gebruik maken van investeringssubsidies worden maatschappelijke eisen gesteld: zij moeten bijdragen aan brede welvaart. De provincie gaat daarnaast met bedrijven in gesprek over hun maatschappelijke functie in de lokale omgeving. De provincie treedt handhavend op als de gezondheid of leefbaarheid van inwoners in het geding zijn.
- Bij vergunningverlening aan bedrijven wordt gekeken naar het soort banen dat zij leveren. Volwaardige banen, leer- en opleidingsmogelijkheden, duurzaamheidseisen en gebruik van de ruimte worden criteria.

Mobiliteit: Goede Verbindingen tussen stad en platteland

- GroenLinks vindt dat er goede verbindingen moeten zijn tussen stad en platteland. Er moet geïnvesteerd worden in de bereikbaarheid van de dorpen.
- Uitbreiding van het spoorweginet is noodzakelijk voor regionale verbindingen, zoals de aanleg van de lijn Lelystad-Groningen via Emmeloord, de Lelylijn, de IJmeerverbinding met Amsterdam en een snellere verbinding met Utrecht. Een lightrailverbinding via de Stichtse brug en Hilversum is wenselijk.
- GroenLinks wil het vervoer verduurzamen door emissievrije bussen, de aanleg van (snel)fietspaden en uitbreiding van laadplekken voor elektrische auto's.
- We ontwikkelen een alternatief plan voor Lelystad Airport en voeren dat uit met de compensatie van het Rijk.

Flevoland een inclusieve en gastvrije provincie

- Inclusief: GroenLinks staat voor een inclusieve provincie waar bewoners met verschillende achtergronden, seksuele geaardheid, fysieke en mentale beperkingen zich thuis voelen en gerespecteerd worden.
- Bestuurlijke vernieuwing: GroenLinks wil dat er de komende periode meer gebruik wordt gemaakt van nieuwe middelen om bewoners bij het beleid te betrekken, zoals burgerberaden en burgerinitiatieven.
- Omgevingsvisie: GroenLinks steunt het initiatief "Samen maken we Flevoland", zodat de nieuwe omgevingsvisie een gezamenlijk product is van inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers.
- Zorg: GroenLinks vindt dat zorg toegankelijk moet zijn voor alle inwoners van Flevoland en goed bereikbaar met openbaar vervoer. Op termijn moet Lelystad weer een volwaardig ziekenhuis krijgen.
- Provinciaal Noodfonds: GroenLinks wil dat er een structureel noodfonds komt voor calamiteiten, die inwoners raken door de vele crises die op ons afkomen.
- Vluchtelingen: GroenLinks is voor een ruimhartig vluchtelingen beleid, met ruimte in Flevoland voor een tweede aanmeldcentrum.
- Arbeidsmigranten: De provincie moet beter toezicht houden op fatsoenlijke huisvesting en voorzieningen voor arbeidsmigranten.
- Toegankelijkheid cultuur: We willen de toegankelijkheid tot theater en muziek en andere kunst vergroten met lokale kleine cultuurcentra en samenwerking tussen amateurkunst en professionele kunstenaars.
- Kunstmuseum: We steunen de oprichting van een kunstmuseum in Almere en ondersteunen initiatieven voor expositieruimtes elders in de provincie.

HOOFDSTUK 2: EEN EERLIJKE ENERGIETRANSITIE

HOOFDSTUK 2: EEN EERLIJKE ENERGIETRANSITIE

De provincie Flevoland is op dit moment in Nederland de koploper in het opwekken van duurzame energie. Toch zijn we er nog lang niet. Het uiteindelijke doel is om helemaal geen fossiele brandstoffen meer te gebruiken zodat we ons aandeel aan klimaatverandering verminderen.

GroenLinks gaat de energie-armoede te lijf op een eerlijke manier. We richten een provinciaal fonds op. We investeren in structurele oplossingen voor gezinnen met een smalle beurs en kleine bedrijven en organisaties, door bijvoorbeeld kosteloze leningen te verstrekken voor woningverbetering.

Bedrijven en (agrarische) bedrijven die energie besparen moeten worden ondersteund. Er moeten strenge regels komen voor bedrijven wat betreft uitstoot en energiebelasting van de omgeving. Een plan waarin ook werk wordt gemaakt van isolatie van gebouwen.

De provincie moet hierin de regie nemen, en zelf het goede voorbeeld geven met elektrische auto's, milieuvriendelijke aanbestedingen en gebruik van duurzame en natuurvriendelijke materialen.

Wij willen dat deelname aan duurzame energieprojecten binnen ieders handbereik komt. We wijzen nieuwe locaties aan voor coöperatieve zonne- en windprojecten en nemen beperkende regels weg. We ondersteunen financiële deelname aan coöperaties met aantrekkelijke regelingen en maken het voor mensen met een kleine portemonnee mogelijk om deel te nemen zonder investering. We zorgen voor een versnelling van de ontwikkeling van de waterstofeconomie.

Het energievraagstuk is een verdelingsvraagstuk. Energie is schaars. Hoe gaan we daar eerlijk mee om? GroenLinks Flevoland vindt het logisch dat van grootverbruikers wordt gevraagd om een maatschappelijke bijdrage te leveren. Als een bedrijf of gemeente een grote investering vraagt in de infrastructuur, mag de provincie eisen stellen. Er wordt voorrang gegeven aan partijen die met hun plannen bijdragen aan de voortgang van de energietransitie. Als een bedrijf ruimte claimt voor een zonnepark, mag gevraagd worden dat de biodiversiteit hiervan meeprofiteert. Zo kunnen energietuinen ontstaan, waar planten en dieren floreren.

De provincie moet regels stellen aan de vestiging en energieverdeling van (grote) economische en energie-intensieve bedrijven. Denk hierbij aan datacenters, koelhuizen, zwembaden die met hun energiegebruik invloed hebben op de regio. Even zo belangrijk is energiebesparing. De meest duurzame energie is de energie die we niet hoeven op te wekken.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** Om de natuur te beschermen komen nieuwe windparken niet op trekroutes van vogels en streven we ernaar om windmolens van detectoren te voorzien.
- 2.** Waterstof kan als energiedrager bijdragen aan de oplossing voor het overvolle stroomnet. Het kan als vervanger van fossiele brandstof dienen, bijvoorbeeld bij de Maxima Centrale in Lelystad, die nu nog op aardgas draait. Ook het transport over de weg, het water en door de lucht kan door middel van waterstof haar uitstoot van broeikasgassen verminderen. De provincie gaat met onderwijs en bedrijfsleven aan de slag met de opwek van groene waterstof en het gebruik ervan.
- 3.** Door de bewoners in een vroeg stadium te betrekken, worden energieprojecten breed gedragen in de omgeving.
- 4.** Om deelname in lokale energieopwekking en verduurzaming van woningen voor iedereen mogelijk te maken, zet de provincie aantrekkelijke en toegankelijke financiële regelingen op die bedoeld zijn voor mensen met een kleine beurs, zowel huiseigenaren, huurders of gezamenlijke buurtinitiatieven.
- 5.** De provincie stelt bij nieuwe energieprojecten voorwaarden als vroegtijdige participatie, omvang en plaatsing van zonne- en windparken, inpasbaarheid in het landschap, en de zorg voor natuur en biodiversiteit. Omwonenden en bedrijven worden betrokken bij het opstellen van de ruimtelijke en maatschappelijke voorwaarden. Lokale energiecoöperaties worden uitdrukkelijk uitgenodigd om deel te nemen aan nieuwe projecten.
- 6.** De provincie bespaart energie, met advies en ondersteuning, maar ook door de taken ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) nog meer te gebruiken voor de uitvoering van de Wet milieubeheer.
- 7.** De provincie geeft prioriteit aan de warmtetransitie en ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van de warmtevisies. We maken maatwerkafspraken over de verduurzaming van warmtebronnen, waarbij wordt gestuurd op 60% CO₂ reductie in 2030 en klimaatneutraliteit in 2040.
- 8.** Per stad, dorpskern of buitengebied wordt bekeken of een warmtenetwerk haalbaar is en op basis van welke bron. Alternatieve warmtebronnen, zoals geothermie en aquathermie, zijn opties.

**HOOFDSTUK 3:
BESCHERMING VAN
KLIMAAT, WATER EN
MILIEU**

HOOFDSTUK 3: BESCHERMING VAN KLIMAAT, WATER EN MILIEU

De aarde warmt op, de doelen van Parijs om de opwarming beneden de 1,5 graad te houden kunnen al niet meer worden gehaald. Klimaatverandering heeft een grote impact op Flevoland als landbouwprovincie met veel natuur. Steeds vaker zien we lange perioden van droogte afgewisseld met hevige neerslag. Landbouw wordt moeilijker en de natuur krijgt het zwaar. Dat vraagt om een ander waterbeheer: water moet worden vastgehouden in periodes van droogte en opgevangen in periodes van neerslag. Het is een uitdaging om het waterpeil zo te beheren dat zowel de landbouw als de natuur dit volop kunnen benutten. GroenLinks pleit ervoor via prijsprikkels het grondwatergebruik af te remmen. Verder moet de waterkwaliteit verbeteren, anders halen we de Europese normen niet. Stoppen met het gebruik van gif in de landbouw helpt hierbij.

Tijdig anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering is relevant voor vrijwel alle grote vraagstukken van de komende decennia: woningbouw, energietransitie, vitaal landelijk gebied, regionale economie, waterrobuuste inrichting en regionale bereikbaarheid. Flevoland investeert in de samenwerking met gemeenten om klimaatadaptatie vorm te geven. De provincie draagt bij door samen met gemeenten en waterschap te investeren in industrieterreinen, klimaatadaptief bouwen en maatregelen bij de bestaande bouw zoals groene gevels en daken en waterafvoer. Dat vraagt om een ambitieus klimaatplan met vergaande maatregelen.

Naar aanleiding van een motie van GroenLinks om de maatregelen uit het 40-punten plan van Urgenda over te nemen, zette de provincie samen met acht andere provincies en 30 gemeenten de handtekening onder het Schone Lucht-akkoord, dat in 2030 50% gezondheidswinst wil behalen met schonere lucht.

GroenLinks maakt zich zorgen over het varend ontgassen, het toestaan van het lozen van restgassen door tankers op het Markermeer. Hoewel er een provinciale verordening bestaat die varend ontgassen verbiedt, kan dit in de praktijk niet worden gehandhaafd. Onze gedeputeerde heeft ervoor gezorgd dat de Rijksoverheid vaart maakt met een nationaal verbod hierop door een stappenplan met het bedrijfsleven. De Provincie investeert nu in de ketensamenwerking bij toezicht en handhaving op de vaarroute Groningen- Amsterdam. Als het aan GroenLinks ligt komen er snel installaties waar schepen hun giftige stoffen kunnen ontladen. De techniek is er namelijk al.

In de provincie Flevoland liggen nog bijna 2 miljoen m² asbestdaken. Asbest is een kankerverwekkende stof. Door verwerking van asbestdaken komt jaarlijk ongeveer 2400 kg asbest vrij in de leefomgeving. Ook geringe blootstelling kan leiden tot asbestziekten. De sanering van asbest is gestagneerd. GroenLinks wil de sanering versnellen en een goed vervolg bieden op de subsidieregeling "Asbest eraf, Zon erop". Concreet gaat GroenLinks zich inzetten voor: een betere voorlichting over de risico's, verdubbeling van de lening die gemeenten bieden voor een combinatie van asbestverwijdering en verduurzaming van de woning.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** GroenLinks zet in op systeemherstel van natuur en landschap door de hydrologische basis te verbeteren
- 2.** GroenLinks pleit ervoor via prijsprikkels het grondwatergebruik af te remmen.
- 3.** We voeren het Schone Lucht-akkoord uit, dat in 2030 50% gezondheidswinst wil behalen met schonere lucht.
- 4.** GroenLinks wil varend ontgassen tegengaan. Hiervoor moeten speciale installaties komen.
- 5.** Flevoland wordt asbestvrij door subsidie en advies.

**HOOFDSTUK 4:
EEN SOCIAAL NATUUR- EN
LANDBOUWBELEID**

HOOFDSTUK 4: EEN SOCIAAL NATUUR- EN LANDBOUWBELEID

Landbouw

Flevoland is een agrarische provincie, maar de landbouw loopt tegen haar grenzen aan door jaren intensieve teelt en veehouderij. Met als gevolg bodemuitputting, druk op de waterkwaliteit en verlies van biodiversiteit. Wat GroenLinks betreft gaat het roer om als we ook toekomstige generaties van voedsel willen voorzien en een gezonde leefomgeving voor hen willen garanderen. Daarom moet de uitstoot van broeikasgassen door vee, mest en veenbodems verminderen.

Wij maken ons hard voor een sociaal landbouwbeleid, waarbij boeren weer perspectief krijgen. Alleen met een ander systeem gaan we de stikstofcrisis fundamenteel te lijf. We willen van de gangbare industriële landbouw af en natuurinclusieve kringlooplandbouw gangbaar maken. Landbouw waar dieren meer ruimte krijgen en hun welzijn gewaarborgd is. Kruiden- en bloemrijke weides, prettig voor de koeien en schapen, maar ook voor de weide- en akkervogels, die langzamerhand uit onze polder verdwijnen. Terugkeer van heggen en houtwallen ter verhoging van de biodiversiteit.

Flevoland is koploper in de biologische landbouw, er is veel kennis over verduurzaming van de landbouw en steeds meer agrariërs zijn bereid om hun bedrijf toekomstbestendig te maken. Helaas wordt het deze groep boeren niet gemakkelijk gemaakt om over te schakelen, wij willen dan ook dat de provincie een bijdrage levert aan deze verduurzaming. Wat GroenLinks betreft komt er een transitiefonds met aantrekkelijke kredieten en juridische en sociale ondersteuning. In de stikstof aanpak moet de focus verschuiven van 'opkoop' naar 'ombouw'. De beloftes voor inzet van nieuwe technologie die stikstofreductie beogen zijn vaak sterk gekleurd vanuit de financiële belangen van de leveranciers en de banken. Wat GroenLinks betreft worden subsidies voor stikstofreductie niet besteed aan zogenaamde innovatieve stal maatregelen, die hun effectiviteit niet hebben bewezen en de boer veel geld kosten.

We onderschrijven de 10 aanbevelingen van het Groenboerenplan, dat een nieuw perspectief biedt voor boeren en tuinders.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** We maken ons sterk voor natuurinclusieve kringlooplandbouw; waarbij een goede bodemkwaliteit, verbetering van biodiversiteit en de productie van gezond voedsel hand in hand gaan. Dat vraagt om stoppen met het gebruik van kunstmest en landbouwgif en minder landbouwdieren.
- 2.** We streven naar extensieve, grondgebonden veehouderij, waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is. Wij staan voor een afbouw van de intensieve veehouderij, die merendeels voor de export produceert, veevoeders importeert en relatief veel stikstof uitstoot.
- 3.** Boeren die vanwege hun bedrijfsmodel niet of nauwelijks bijdragen aan het stikstofprobleem, moeten zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen dat ze door kunnen met hun bedrijf.
- 4.** Boeren in bodemdaling gebieden krijgen perspectief door steun bij bedrijfsomschakeling of kavelruil. Gebieden die niet meer geschikt zijn voor landbouw of veeteelt, kunnen worden afgewaardeerd en krijgen een natuurvriendelijke natuurbestemming.
- 5.** We streven naar een vermindering van de uitstoot van stikstofoxiden en ammoniak met gemiddeld 50% in 2030. Dat bereiken we door boeren financieel en technisch te steunen in het verduurzamen, waarbij dierenwelzijn ruime aandacht krijgt. Waar nodig worden boeren uitgekocht.
- 6.** Boeren moeten een eerlijke prijs krijgen voor hun producten. We bevorderen korte voedselketens om de lokale economie te stimuleren en ook gezond gedrag te bevorderen.
- 7.** We ondersteunen de eiwittransitie, waarbij de consumptie van vlees en zuivel wordt teruggedrongen ten gunste van gezond en smakelijk plantaardig voedsel.
- 8.** Bij vergunningen voor de bouw of verbouw van stallen stellen we eisen aan het dierenwelzijn, zoals minimaal 1 ster Beter Leven en ruimte voor uitloop en weidegang. We geven geen vergunningen voor megastallen.

Natuur

Grote en rijke natuurgebieden dragen bij aan weerbaarheid tegen klimaatverandering. Zonder natuur geen leven en landbouw. Denk aan insecten, zoals bijen en zweefvliegen die nodig zijn om gewassen en fruitbomen te bestuiven. Overbemeste en met pesticiden bewerkte grond doodt het bodemleven, waardoor het uiteindelijk verliest aan productiviteit. De strijd om behoud en bescherming van de natuur en bevordering van de biodiversiteit is dan ook een topprioriteit voor GroenLinks.

De natuur van Flevoland is bijzonder en dynamisch, kijk naar de ontwikkelingen in de Oostvaardersplassen en de Nieuwe Natuur op de Marker Wadden. Dit laatste gebied is in korte tijd uitgegroeid tot een nationale trekpleister en is een prachtig voorbeeld van biodiversiteit herstel.

Wat GroenLinks betreft worden alle natuurgebieden in Flevoland beschermd en niet alleen maar de Natura2000 gebieden. GroenLinks wil dat de natuurgebieden in Flevoland als een sluitend netwerk aan elkaar worden verbonden, terwijl daarnaast ook een verbinding met de Veluwe wordt aangelegd. De omvang van deze gebieden wordt dan vergroot met de aanleg van bufferzones. De door de provincie aangenomen bossenstrategie en het actieplan biodiversiteit bieden hiervoor mooie aangrijpingspunten.

Flevolandse moeten kunnen genieten van de natuur via toegankelijke wandel- en fietspaden. Hoe meer en hoe directer mensen kunnen genieten van de natuur, hoe meer ze ervan weten en begrijpen, hoe groter hun betrokkenheid. GroenLinks vindt dan ook dat natuureducatie, voorlichting en informatieborden in het veld belangrijk zijn voor natuurbeleving, draagvlak en betrokkenheid.

Tegelijkertijd zijn die natuur en de dieren die er leven, ook kwetsbaar. GroenLinks is voorstander van zonerings van de grotere natuurgebieden met aan te wijzen rustplaatsen voor wilde dieren en vogels. In deze kerngebieden is er alleen plaats voor fauna en flora. Meer stiltegebieden en minder lichtvervuiling komen ook ten goede aan natuur en dieren. Door natuurgebieden te verbinden krijgen dieren meer ruimte en is er minder noodzaak dieren af te schieten. In een gezond ecosysteem horen van nature roofdieren zoals vossen, wolven en roofvogels thuis. Om schade aan gehouden dieren te voorkomen kunnen veehouders werende en verjagende maatregelen nemen.

GroenLinks is geen tegenstander van faunabeheer als dit de biodiversiteit en leefomgeving van andere soorten ten goede komt. Wel zijn we tegen de plezierjacht op de zogenaamde vrij bejaagbare wildsoorten zoals konijnen, houtduiven, hazen, wilde eenden en fazanten. Vooral omdat het met een aantal van deze dieren niet goed gaat. Bovendien verstoort de jacht de natuur.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** We gebruiken de natuursubsidies van het Rijk voor de aanleg van groene corridors tussen natuurgebieden en gebruiken deze corridors voor aanleg van bos en biodiversiteits herstel.
- 2.** Er wordt haast gemaakt met de uitvoering van het actieplan biodiversiteit en de bossenstrategie, in samenhang met de plannen voor stikstofreductie en landbouw transitie.
- 3.** Ook gebieden die geen Natura 2000 status hebben, hebben onze aandacht. We brengen een zonering aan in de grotere natuurgebieden met rustgebieden voor de flora en fauna.
- 4.** We nemen maatregelen om aanrijdingen met wilde dieren te voorkomen (fauna passages, afrastering en wildsignaleringsystemen, snelheidsbeperkingen op plekken waar fauna vaak oversteekt.)
- 5.** We stimuleren natuureducatie, zodat meer mensen kennis en waardering krijgen voor de natuur.
- 6.** We steunen de plannen om de Marker Wadden uit te breiden.

**HOOFDSTUK 5:
EEN PROVINCIE OM
IN TE WONEN EN TE
WERKEN**

HOOFDSTUK 5: EEN PROVINCIE OM IN TE WONEN EN TE WERKEN

Wonen

Een belangrijke opgave die onze aandacht heeft is de woningnood. Flevoland moet daarom tot 2030 40.000 woningen bouwen, daarna nog eens 60.000. Een bijna onmogelijke opgave. De stikstof afspraken zullen het bouwen bemoeilijken. Anderzijds is Flevoland ongeveer de enige plek in of nabij de Randstad waar nog grootschalig gebouwd kan worden.

Op initiatief van GroenLinks is er een motie aangenomen die voorwaarden stelt aan de woningbouwopgave. Het gaat niet alleen om stenen stapelen, we willen bouwen aan een samenleving, met voorzieningen en groen, waar het fijn wonen is. Daarbij wordt er gelet op klimaatadaptief bouwen, zoals groene daken en gevels en zonnepanelen. De woningbouw is ook natuurinclusief. Wij kiezen voor grootschalige vergroening van de steden. Als we groener en klimaatbestendiger bouwen, ontwikkelen we nieuwe groene zones en kunnen we rode gebieden snel naar groen laten verkleuren.

Bij het bouwen wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van circulaire materialen, zoals hout. Door deze eisen te stellen, wordt direct een afzetmarkt gecreëerd voor hout en gerecyclede bouwmaterialen.

De provincie kan op betaalbaarheid van woningen sturen, door in de regionale programmering een sociale eis te verankeren: bij de bouw van nieuwe woningen moet de meerderheid bestemd zijn voor huishoudens met lage en middeninkomens. Verder is het van belang het woningaanbod aan te passen aan verschillende behoeften: eenpersoonshuishoudens, ouderen en meergezinswoningen ipv de standaard eengezinswoningen. Diversiteit aan bewoners en woonvormen draagt bij aan de vitaliteit van steden en dorpen.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** We nemen een normering op in de nieuwe omgevingsvisie die ervoor zorgt dat iedereen natuur in de buurt heeft.
- 2.** We bouwen zoveel mogelijk op een klimaatadaptieve en natuur-inclusieve manier. Door duurzaamheidseisen te stellen bij nieuwbouw- en renovatieprojecten, creëren we een afzetmarkt voor duurzaam hout en hergebruik van materialen.
- 3.** Bij de bouw van nieuwe woonwijken zorgen we ervoor dat er tijdig openbaar vervoer en voldoende voorzieningen aanwezig zijn.
- 4.** Bij de bouw van nieuwe woningen moet de meerderheid bestemd zijn voor huishoudens met lage en middeninkomens. Daarbij is er aandacht voor diversiteit en variatie in woonvormen (meergezinswoningen, een of tweepersoons huishoudens, woongroepen).
- 5.** Er wordt zoveel mogelijk gebouwd rond OV-knooppunten, binnen de dorpen en stadskernen, maar ook op nieuwe locaties, zoals langs de kust, op voorwaarde dat dit niet botst met natuurbelangen. Woningbouw in bodemdalingsgebieden wordt aangepast en 'verzakkingsbestendig' gemaakt.
- 6.** Kankerverwekkende asbestdaken moeten vervangen worden en gemeenten ondersteund bij de sanering en verduurzaming van woningen.

Economie en werk

GroenLinks wil bijdragen aan een regionale economie waarin brede welvaart belangrijker is dan snelle winst. Op dit moment werken veel Flevolandse buiten de provincie. Wanneer we meer banen creëren in Flevoland, kijken we naar sectoren die toekomstgericht zijn, zoals klimaat en energie, circulaire economie, dienstverlening, voedselindustrie, kennisinstellingen en mobiliteit. Bedrijven die zich specifiek richten op de circulaire economie en groene werkgelegenheid worden met open armen ontvangen in de provincie.

Er gebeurt al veel in Flevoland op deze terreinen. Denk aan de gespecialiseerde onderwijsinstellingen op het gebied van landbouw en voeding (Aeres, Windesheim en Warmondhof). Met deze kennisinstellingen en innovatieve bedrijven wordt gewerkt aan de circulaire economie. De experimenten met bouwen met 'biobased' grondstoffen ("van plant tot pand") zijn verbonden met de agrarische sector. De Floriade heeft laten zien hoe je dit kunt toepassen in de bouw, maar ook in de interieurs. Een ander mooi voorbeeld van circulaire bouw is Startblock in Emmeloord waar prefab woningen worden gebouwd van duurzaam en gerecycled materiaal. Hoe mooi zou het zijn als je in het kader van de woningopgave in Flevoland wijken kunt aanleggen met biobased, duurzaam en gerecycled materiaal? Ook met de aanleg van infrastructuur valt winst te halen: bruggen kunnen worden gebouwd van gerecycled betonpuin zoals geproduceerd door CIRWINN in Almere. Ook op het gebied van reststromen uit de agrifood sector zijn er mooie voorbeelden, zoals het gebruik van 'buitenbeentjes' voor soepen en sappen en groente- en fruitafval voor de verwerking in veevoerders.

Deze ondernemingen kunnen putten uit een door de provincie opgericht investeringsfonds, zoals Horizon, en dit mag wat GroenLinks betreft verder opgeschaald worden. GroenLinks ziet graag dat de regionale ontwikkelingsmaatschappijen waar de provincie aan deelneemt, meer sociale en duurzame eisen gaan stellen aan de leningen en investeringen die daaruit gefinancierd worden. Daarnaast moet de provincie meer sturen op hoe bedrijventerreinen worden benut en bijdragen aan de energietransitie en natuurherstel. Samen met de gemeenten ontwikkelt de provincie een regionale visie op economie waarbij nieuwe duurzame bedrijven worden aangetrokken en wordt voorkomen dat zich nieuwe, grote distributie- centra gaan vestigen. De Provincie heeft een positie om de overgang naar een nieuwe economie te sturen. Niet alleen vanuit het economisch beleid en vestigingsklimaat, maar ook als grote klant. De provincie moet het inkoop- en aanbestedingsbeleid zo inrichten dat die volledig duurzaam, inclusief en circulair is.

Digitalisering speelt een belangrijke rol in de kennisindustrie en de economie van de toekomst. GroenLinks is niet tegen de vestiging van datacenters in Flevoland, mits ze aan de voorwaarden voldoen die momenteel worden vastgelegd. Hyperscale data centers passen hier niet in, het clusteren van kleine datacenters wel, want dat is energiezuinig. Voor wat betreft de voorwaarden kun je denken aan de verplichting om een eigen onderstation te bouwen, zodat het elektriciteitsnet niet overbelast wordt, bij te dragen aan energieopwekking door eigen zonnepanelen, geen gebruik van drinkwater voor de koeling en levering van restwarmte aan de gemeenten.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** Om de circulaire economie te stimuleren helpen we bedrijven met de afbouw en ombouw en van vervuilende en verspillende productie. Om het mkb circulair te laten werken, zet de provincie wet- en regelgeving in, stimuleren we innovatie en kennisuitwisseling en werken we samen met investeringsmaatschappijen.
- 2.** Aan bedrijven die gebruik maken van investeringssubsidies worden maatschappelijke eisen gesteld: zij moeten bijdragen aan brede welvaart. De provincie gaat daarnaast met bedrijven in gesprek over hun maatschappelijke functie in de lokale omgeving. De provincie treedt handhavend op als de gezondheid of leefbaarheid van inwoners in het geding zijn.
- 3.** Het aanbestedingsbeleid van de provincie wordt duurzaam, circulair en inclusief.
- 4.** De Provincie brengt partijen bij elkaar en ondersteunt nieuwe samenwerkingen om zo te zorgen dat grondstoffen in de kringloop blijven.
- 5.** Bij de vestiging van bedrijven wordt gekeken naar het soort banen dat zij leveren. Volwaardige banen, leer- en opleidingsmogelijkheden, duurzaamheidseisen en gebruik van de ruimte worden als criteria opgenomen. Bij het verlenen van vergunningen maakt de provincie gebruik van bovenwettelijke afspraken met bedrijven over energiebesparing, biodiversiteit, circulariteit en duurzaamheid.
- 6.** We zorgen voor een goede scholing van de vergunningverleners en toezichthouders van de omgevingsdiensten als het gaat om de kansen, belemmeringen en risico's van de circulaire economie. Zo zorgen we dat onnodige belemmeringen van innovatie worden weggenomen, terwijl de veiligheid ten aanzien van zorgwekkende stoffen geborgd wordt.
- 7.** Datacenters die zich willen vestigen in Flevoland moeten voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld worden door de provincie. Het clusteren van kleine datacenters is energiezuiniger dan verspreide, kleinschalige centers.

Mobiliteit

GroenLinks vindt dat OV voorzieningen er moeten zijn voor iedereen, ook voor ouderen en mensen met een fysieke of mentale beperking. OV voorzieningen en fietspaden moeten daarom dichtbij de woon- en werkplaatsen zijn. Flevoland ligt midden in het land en goede verbindingen met het Noorden, Oosten en de Randstad zijn noodzakelijk. Wij ondersteunen de komst van de Lelylijn die de weg naar het Noorden ontsluit en vooral voor de mensen in de Noordoostpolder betere verbindingen garandeert. Dat geldt ook voor de IJmeerlijn, die levensvatbaar wordt als Oosterwold dichterbij wordt. Wat GroenLinks betreft wordt dit een ondergrondse metroverbinding. Een snelle fietsverbinding via de Stichtse Brug zal ook bijdragen aan de ontsluiting van dit gedeelte van Flevoland. Daarnaast wil GroenLinks dat er een OV verbinding komt tussen Lelystad en Enkhuizen via de Houtribdijk. We pleiten al langer voor een snellere treinverbinding met Utrecht. Wij zijn voorstander van elektrificering van het OV en vinden dat er eisen aan duurzaamheid moeten worden opgenomen in de nog te verlenen of te verlengen concessies.

Het vervoer in Flevoland moet verduurzamen door emissievrije bussen, de aanleg van (snel) fietspaden en het zoeken naar nieuwe vormen van OV aanbod via Smart Mobility (voor aansluiting op elkaar van verschillende vormen van vervoer en vervoer op maat). Goede OV verbindingen binnen Flevoland en met de omliggende provincies, gecombineerd met de aanleg van (snel)fietspaden, dragen ertoe bij dat inwoners de auto vaker laten staan. Alleen zo krijgen we de CO2 uitstoot omlaag en kunnen we klimaatneutraal en fossielvrij worden in 2050.

Lelystad Airport

GroenLinks is tegen Lelystad Airport, want dit gaat ten koste van het klimaat, het woonplezier en gezondheid van de inwoners van vier provincies én het is niet nodig voor de economische ontwikkeling van de provincie. De besluitvorming hierover ligt echter in Den Haag. Die besluitvorming wordt keer op keer uitgesteld en terecht. Het kan niet zo zijn dat boeren alleen voor de stikstofcrisis opdraaien en vervuilende sectoren als de luchtvaart buiten beschouwing worden gelaten. GroenLinks pleit voor het ontwikkelen van Plan B: zoek naar een alternatieve bestemming voor de gebouwen en terreinen van de luchthaven.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** GroenLinks wil goede verbindingen tussen Flevoland en de omliggende provincies, zo blijven we pleiten voor de Lelylijn, een ondergrondse verbinding met Noord-Holland de IJmeerverbinding, een busverbinding tussen Lelystad en Enkhuizen over de Houtribdijk en een intercity verbinding met Utrecht.
- 2.** GroenLinks staat voor verduurzaming van het OV en dit is een van de punten voor nieuwe concessies in 2023 en daarna.
- 3.** GroenLinks wil uitbreiding van het aantal fietspaden en een snelfietsverbinding tussen Lelystad en Almere.
- 4.** De Provincie brengt partijen bij elkaar en ondersteunt nieuwe samenwerkingen om zo te zorgen dat grondstoffen in de kringloop blijven.

Onderwijs

De besluitvorming over het onderwijs ligt vooral bij het Rijk. GroenLinks vindt het belangrijk dat er in de provincie een totaalpakket aan onderwijs beschikbaar is, van praktijkgerichte opleidingen tot afdelingen van wetenschappelijk onderwijs. Dat onderwijs moet aansluiten op de sectoren waarin de provincie werk biedt. Dit vraagt afstemming met het onderwijs en het bedrijfsleven.

Met de komst van Windesheim is er HBO onderwijs in de provincie gekomen. Als Flevoland een vernieuwende rol wil vervullen op het gebied van natuur en agrarische ontwikkeling en duurzaamheid, is een wetenschappelijke aanvulling op het onderwijs van Aeres in de provincie nodig.

PROGRAMMAPUNT

1. GroenLinks is voor een breed aanbod aan opleidingen in Flevoland. Dat ontwikkelt zij in samenwerking met opleidingen en bedrijven in de provincie. Samenwerking met wetenschappelijk onderwijs op het gebied van bv natuurontwikkeling en duurzaamheid is wenselijk.

Vrije tijd

Flevoland is door de aanwezigheid van veel water en groen een vrijetijds-provincie bij uitstek. Voor veel inwoners zal dat gezien worden als een van de aantrekkelijke aspecten van de provincie, waar zij ruimschoots gebruik van maken.

Flevoland kan zich beter profileren als aantrekkelijke recreatie-provincie voor de omliggende gebieden. Flevoland kan Amsterdam ontlasten door toeristen naar bijvoorbeeld Almere en Lelystad te lokken. Met de aantrekkelijke Amsterdam & Regio OV pas is dat nu al mogelijk. Een museum nabij station Almere Centrum met kunst uit andere depots (bestaand plan) kan daarin een rol spelen.

PROGRAMMAPUNT

1. Flevoland wordt aantrekkelijk voor buitenlandse toeristen die met het OV vanuit Amsterdam naar Flevoland kunnen reizen en ontlast daarmee Amsterdam als toeristenstad.

HOOFDSTUK 6: MENSEN MAKEN DE PROVINCIE

HOOFDSTUK 6: MENSEN MAKEN DE PROVINCIE

GroenLinks heeft vertrouwen in mensen, want de meeste mensen willen iets van hun leven maken en bijdragen aan de eigen omgeving. Voor de provincie is het noodzakelijk om dicht bij de mensen te staan, te luisteren en te communiceren.

Zorg

Zorg moet toegankelijk zijn voor alle inwoners van Flevoland en goed bereikbaar met openbaar vervoer, ook voor mensen met een beperking. Door personeelstekorten en centralisatie staan de zorgvoorzieningen ook in Flevoland onder druk. Dat vraagt van de provincie extra inspanning.

De sluiting van het ziekenhuis in Lelystad en de overname door St. Jansdal met een beperkt zorgaanbod betreuren wij. GroenLinks blijft zich inzetten voor 24 uren spoedeisende hulp en acute verloskunde en op middellange termijn een volwaardig ziekenhuis. Dat spoort ook goed met de geplande groei van Lelystad. Ook in de zorg is het belangrijk dat de mensen om wie het gaat direct betrokken worden bij het beleid, door middel van cliëntenraden en patiëntenorganisaties.

Armoede

GroenLinks wil dat er een structureel noodfonds komt voor calamiteiten, die inwoners raken door de vele crises die op ons afkomen. Te denken valt aan extra bijdragen aan voedselbanken, gemeentefondsen voor bijzondere bijstand, gezonde schoollunches. Er komt al een fonds voor energiearmoede, gericht op het beter isoleren van huizen voor mensen met een kleine beurs.

Vluchtelingen en arbeidsmigranten

Gemeenten in Flevoland zijn niet goed voorbereid op opvangmogelijkheden van vluchtelingen. Gezien de mondiale klimaatproblemen, oorlogen en onderdrukking in steeds meer regio's, zal de vluchtelingenstroom toenemen in de komende jaren. GroenLinks is voor een ruimhartig vluchtelingenbeleid. Wij vinden dat er ruimte is in Flevoland voor een tweede aanmeldcentrum, maar dit moet in goed overleg met de bewoners en niet op plekken waar al grote aantallen vluchtelingen worden opgevangen.

GroenLinks vindt het belangrijk dat statushouders snel kunnen deelnemen aan de Nederlandse maatschappij, dat ze geholpen worden met de Nederlandse taal, opleidingen, contacten en werk. Wij zullen bij het Rijk aandringen op wetgeving die de mogelijkheden voor werk en huisvesting voor asielzoekers verruimt.

In de glastuinbouw wordt veel gebruik gemaakt van arbeidsmigranten, die vaak onder erbarmelijke omstandigheden leven. Wij vinden dat werkgevers en gemeenten verplicht zijn om deze groep mensen die werk doen dat geen Flevolander wil doen, fatsoenlijke huisvesting en voorzieningen te bieden.

Cultuur

Voor GroenLinks is kunst en cultuur de smeerolie van de samenleving. Flevoland heeft een enorme diversiteit aan cultuur, met inwoners die afkomstig zijn uit meer dan 150 landen. Daarnaast is er sprake van een rijk cultureel erfgoed. In de Noordoostpolder met Schokland en Urk - voormalige eilanden met een rijke geschiedenis. De architectuur van Nagele is een mooi voorbeeld van de diversiteit van de pioniersbouw. In Zuid- en Oost Flevoland zijn er veel archeologische vondsten van bewoning die ver teruggaat in de tijd. Naast de oude monumenten komen er binnenkort veel nieuwe monumenten bij. Daarom is een provinciale monumentenlijst wenselijk.

Flevoland heeft een aantal gerenommeerde theatergezelschappen, beeldend kunstenaars en orkesten. Inwoners kunnen hiervan genieten op verschillende plekken in Flevoland, maar het aanbod in de dorpen loopt achter op dat van Almere en Lelystad. Voor veel inwoners is het niet vanzelfsprekend om naar het theater te gaan. Samenwerking tussen professionele kunst en amateurgezelschappen kan kunst laagdrempeliger maken.

GroenLinks is blij met de plannen voor de vestiging van een kunstmuseum in Almere met veel interactieve en ruimtelijke kunst, dat goed aansluit bij de Landart werken die verspreid staan door Flevoland. Wat GroenLinks betreft mag er ook een kunstmuseum in Lelystad komen en komen er op meerdere plekken in de provincie expositieruimtes en kleine podia voor de vele Flevolandse (en andere) kunstenaars.

Het fonds voor culturele experimenten, gestart in 2021, kan ook in de komende jaren zorgen voor vernieuwing en uitwisseling.

Bestuurlijke vernieuwing en de omgevingsvisie

Als GroenLinks maken we ons zorgen over de groeiende kloof tussen bewoners, volksvertegenwoordigers en bestuurders. De overheid is er voor het algemeen belang. In dit belang heeft de overheid, dus ook de Provincie Flevoland een aantal taken en verantwoordelijkheden. Maar hebben de burgers het gevoel dat we het voor en met hen samen doen? We leven in een tijd waarin de overheid niet meer de enige is die activiteiten ‘in het algemeen belang’ uitvoert. Een tijd waarin de samenleving meer dan ooit invloed wil hebben en heeft op wat er in de leefomgeving gebeurt. Een tijd waarin vraagstukken vaak zo ingewikkeld en integraal zijn, dat ze niet door de overheid alleen, laat staan één overheid kunnen worden opgelost. Daarom wil GroenLinks het gesprek met de inwoners aangaan en burgerinitiatieven stimuleren.

Onlangs zijn er een aantal bijeenkomsten geweest met inwoners, volksvertegenwoordigers en bestuurders onder het motto “Samen maken we Flevoland”. Daar gingen we met elkaar in gesprek over wat voor provincie Flevoland wil zijn en hoe we omgaan met de druk op de ruimte.

Een van de thema’s van bestuurlijke vernieuwing is ‘voorkantsturing’ bij nieuw provinciaal beleid. Dat betekent dat volksvertegenwoordigers -en burgers- aan kunnen geven wat zij belangrijke uitgangspunten vinden, zoals bijvoorbeeld het betrekken van de duurzaamheidsdoelen en brede welvaart bij het maken van nieuw economisch beleid.

GroenLinks wil dat er de komende periode meer gebruik wordt gemaakt van andere middelen om bewoners bij het beleid te betrekken. Zo kan de provincie burgerberaden stimuleren, waarbij door loting een groep inwoners wordt samengesteld die meebeslist. Daarbij krijgen ze ondersteuning in de vorm van kennis, begeleiding en gepaste financiële compensatie. Op die manier blijft zeggenschap niet voorbehouden aan goed geïnformeerde mensen met tijd en zonder geldzorgen.

Lokale projecten, zoals energieprojecten of andere bouwprojecten, komen wat ons betreft voortaan alleen tot stand via serieuze participatieve processen waarin omwonenden zo vroeg mogelijk worden betrokken in de besluitvorming.

In de beleidsvorming van de Provincie Flevoland moet er ruimte zijn voor lokale initiatieven die bijdragen aan provinciaal draagvlak, verandering en verbinding met de samenleving. De kracht van draagvlak, verandering en verbinding is geïnspireerd op de wensen, betrokkenheid, behoeften en mogelijkheden die de provincie aan de inwoners te bieden heeft.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** GroenLinks wil dat er de komende periode meer gebruik wordt gemaakt van andere middelen om bewoners bij het beleid te betrekken. Zo kan de provincie burgerberaden stimuleren.
- 2.** GroenLinks vindt dat zorg toegankelijk moet zijn voor alle inwoners van Flevoland en goed bereikbaar met openbaar vervoer.
- 3.** GroenLinks wil dat er een structureel noodfonds komt voor calamiteiten, die inwoners raken door de vele crises die op ons afkomen.
- 4.** GroenLinks is voor een ruimhartig vluchtelingenbeleid, met ruimte in Flevoland voor een tweede aanmeldcentrum.
- 5.** De provincie moet beter toezicht houden op fatsoenlijke huisvesting en voorzieningen voor arbeidsmigranten.
- 6.** We willen de toegankelijkheid tot theater en muziek en andere kunst vergroten met lokale kleine cultuurcentra en samenwerking tussen amateurkunst en professionele kunstenaars.
- 7.** We steunen de oprichting van een kunstmuseum in Almere.

A person is captured in mid-air, performing a skateboard trick. They are wearing a white t-shirt with a black cartoon pattern, dark brown pants, and black sneakers with red soles. A pink wristband is visible on their left wrist. The skateboard is positioned below their feet, showing its wooden deck and metal trucks. The background is a blurred outdoor setting with other people and a concrete ledge.

HOOFDSTUK 7: EEN PROVINCIE DIE INCLUSIE EN DIVERSITEIT ADEMT

HOOFDSTUK 7: EEN PROVINCIE DIE INCLUSIE EN DIVERSITEIT ADEMT

Flevoland moet een inclusieve en diverse provincie zijn waar inwoners met verschillende culturele-, levensbeschouwelijke en seksuele achtergronden en genderexpressie, en fysieke en mentale beperkingen zich thuis voelen en gerespecteerd worden. Er zijn nog veel slagen te maken voor kansen-gelijkheid, omdat veel van deze groepen, niet voldoende gezien, gehoord of erkend worden. Het vertrouwen in de politiek ligt op een dieptepunt, omdat politieke partijen en overheden dikwijls de aansluiting op de leefwereld van de inwoners missen. Hierdoor verliezen inwoners het vertrouwen en haken zij af bij het democratisch proces en voelen ze zich niet begrepen en gehoord. GroenLinks wil stimuleren dat inwoners met verschillende achtergronden samen met elkaar in gesprek gaan, hun netwerk uitbreiden, hun horizon verbreden.

We willen uitdrukkelijk jongeren en niet vertegenwoordigde groepen uitnodigen om hun stem te laten horen bij beslissingen die ook op hen betrekking hebben. We verwachten dat de jongerenraad, die in 2022 is gestart op initiatief van de provincie, daar een belangrijke rol in gaat spelen. Daarnaast willen wij een Provinciale denktank met inwoners uit verschillende leefgemeenschappen faciliteren om te kijken welke wensen en behoeften er spelen in de provincie.

PROGRAMMAPUNTEN

- 1.** GroenLinks wil dat de Provincie Flevoland actief uitdraagt dat iedereen in onze Flevolandse samenleving welkom is, erbij hoort en gelijke kansen krijgt.
- 2.** De Provincie Flevoland neemt een actieve rol in de ontwikkeling van een inclusievere samenleving die een afspiegeling is van de Flevolandse samenleving i.s.m. gemeentes, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven.
- 3.** Er is in Flevoland geen ruimte voor discriminatie, uitsluiting en (institutioneel) racisme en wil dat er gerichte acties worden opgezet om dit tegen te gaan in samenwerking met gemeentes, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Dit is met name nodig voor het bestrijden van homohaar, antisemitisme, islamofobie, vreemdelingenhaat en alle andere vormen van uitsluiting.
- 4.** De provincie zorgt voor transparante en laagdrempelige communicatie over beleid en uitvoering. Veel inwoners missen de essentie van hetgeen overheden communiceren. Iedere inwoner moet op begrijpelijke wijze kennis nemen van informatie zonder dat daarvoor uitgebreide digitale vaardigheden nodig zijn. Zo nodig wordt er in meerdere talen gecommuniceerd .
- 5.** GroenLinks wil dat de Provincie Flevoland het goede voorbeeld geeft in het personeelsbeleid, door aandacht te besteden aan de positie van ondervertegenwoordigde groepen en hierop beleid te ontwikkelen.
- 6.** De Provincie Flevoland houdt in alle besluiten t.a.v. een opdrachtgever en/of subsidieverstrekker rekening met noodzakelijke voorzieningen die nodig zijn voor mensen die op welke manier dan ook een belemmering ondervinden.
- 7.** GroenLinks wil dat de Provincie Flevoland het VN-verdrag ten behoeve van mensen met een beperking als norm gebruikt voor het openbaar vervoer, de publieke ruimte, bedrijfsruimten en overheidsgebouwen. Inwoners mogen niet belemmerd worden in het deelnemen aan de samenleving door beperkingen op dit terrein.
- 8.** De Provincie Flevoland organiseert tijdens de jaarlijkse coming-out day een symposium waarop gemeenten, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven met elkaar in gesprek gaan. In het bijzonder richten we ons ook op levensbeschouwelijke gemeenschappen die omwille van overtuiging anders tegen dit vraagstuk aankijken. Wij gaan de discussie niet uit de weg, maar zetten in op een open gesprek waar ruimte wordt gecreëerd voor verbinding i.p.v. tegenstellingen.
- 9.** De Provincie Flevoland besteedt actief aandacht en draagt bij aan de jaarlijkse Keti Koti op 1 juli i.s.m. gemeenten, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Dit in het kader van formele afschaffing van slavernij 150 jaar geleden door Nederland. Dat geldt ook voor passende aandacht aan de bevrijding van Nederlands-Indië en onafhankelijkheid van Indonesië op 15 en 17 augustus.

HOOFDSTUK 8: GROENLINKS BEHAALT RESULTATEN

HOOFDSTUK 8: GROENLINKS BEHAALT RESULTATEN

In 2019 kwam GroenLinks met maar liefst 4 zetels (van de 41) in de Provinciale Staten van Flevoland. Met de verkiezingswinst van 2 naar 4 zetels was GroenLinks goed gepositioneerd als coalitiepartner en voor de eerste keer in de recente geschiedenis deed GroenLinks mee in de onderhandelingen om uiteindelijk deel te nemen in de coalitie met PvdA, CDA, CU, VVD en D66. In het coalitieakkoord hebben we verschillende zaken binnengehaald, zoals een actieplan voor herstel van de biodiversiteit, meer aandacht voor water en bodemkwaliteit, natuur, circulaire economie, verduurzaming van de landbouw, energietransitie, klimaat en bestuurlijke vernieuwing.

Energietransitie

- GroenLinks heeft in de voorbereiding van de Regionale Energie Strategie steeds gehamerd op meer onderzoek naar nieuwe vormen van duurzame energie en toepassing daarvan, energiebesparing, burgerparticipatie en woonlasten-neutraliteit door steun aan huishoudens die geen geld hebben voor isolatie en/of zonnepanelen.

Klimaat

- Een motie van GroenLinks om de maatregelen uit het 40-punten plan van Urgenda mee te nemen in de uitvoering van het akkoord, werd aangenomen. Twee jaar later zette de provincie samen met 8 andere provincies en 30 gemeenten de handtekening onder het Schone Lucht-akkoord, dat in 2030 50% gezondheidswinst wil behalen met schonere lucht.
- Ons voorstel voor subsidiëring van Groene daken werd aangenomen. Het bedrag van 500.000 EUR dat hiervoor gereserveerd werd, was binnen een half jaar op.

Milieu

- GroenLinks stelde vragen over schepen met het giftige fosfine die zouden worden ontgast op Keteloog. Het ontgassen op deze plek is uiteindelijk niet gebeurd.
- Onze gedeputeerde nam vervolgstappen om ervoor te zorgen dat de Rijksoverheid vaart maakt met installaties waar schepen hun giftige stoffen kunnen ontladen, in plaats van op het open water.

Landbouw

- Herhaaldelijk stelden we schriftelijke vragen over de stikstof aanpak in Flevoland en de voorgestelde maatregelen zoals luchtwassers en emissiearme stallen, die hun effect nauwelijks bewezen hebben en niet diervriendelijk zijn. We hebben met succes ervoor gepleit dat biologische boeren aan konden schuiven bij de gebiedstafels die kijken naar het terugdringen van de stikstofdepositie op de natuur.
- We hebben de provincie aangespoord een cateraar te vinden die zoveel mogelijk met lokale en biologische ingrediënten werkt en zo min mogelijk voedsel verspild.

Water en bodem

- GroenLinks heeft zich hard gemaakt voor voldoende financiering van het waterprogramma en vragen gesteld over de impact van landbouwgif op de kwaliteit van het grondwater.

Natuur en biodiversiteit.

- Op initiatief van GroenLinks is er door de provincie gewerkt aan een actieplan voor het herstel van de biodiversiteit. Daarnaast wordt dit herstel een leidend principe bij alle programma's en is verwerkt in het programma Flevoland Natuur inclusief.

- Bossenstrategie: GroenLinks heeft met succes gepleit voor meer bosaanplant in Flevoland, 1300 ha in plaats van de aanvankelijk voorgestelde 800 ha.
- Naar aanleiding van vragen door GroenLinks over het ontbreken van stiltegebieden in de Flevolandse natuur, zijn er in het Kuinderbos, Roggebotzand en het Horsterwold stiltegebieden aangewezen.

Mobiliteit en Openbaar Vervoer.

- GroenLinks heeft een unaniem aangenomen amendement ingediend voor gezamenlijke lobby met de Noordelijke provincies voor de spoedige realisatie van de Lelylijn. We stelden schriftelijke en mondelinge vragen over bus concessies en het behoud van buslijnen binnen de steden en tussen stad en platteland.
- Er is herhaaldelijk aandacht gevraagd voor verduurzaming van het OV en dit is een van de punten voor de nieuwe busvervoer concessie van 2023. GroenLinks stelde vragen over de verkeersveiligheid op de Oostvaardersdijk met als gevolg dat er nieuwe waarschuwingsborden bij oversteekplaatsen zijn geplaatst en de politie intensiever op snelheid controleert.
- Herhaaldelijk hebben we aandacht gevraagd voor de aanleg van snelfietspaden, zoals de verbinding tussen Almere en Lelystad. Samen met de SP en PvdD hebben we moties voorbereid die zijn aangenomen voor betere ov-verbindingen tussen Flevoland en de rest van Nederland als aandachtspunt voor het nieuwe regeerakkoord.

Lelystad Airport.

- Herhaaldelijk heeft GroenLinks - met de PvdD - gepleit voor een alternatieve bestemming van het vliegveld. De besluitvorming over opening ligt bij de Tweede Kamer, maar dit besluit wordt elk jaar uitgesteld. Helaas wil het college geen gehoor geven aan onze oproep om naar alternatieven te kijken.
- Samen met de PvdD heeft GroenLinks vragen gesteld over de huis-aan-huis verspreide Airport-krant. Wij hebben ervoor gepleit om de subsidie van de provincie aan dit krantje te stoppen.

Krachtige samenleving

- Op het gebied van diversiteit en inclusiviteit hebben we een aantal initiatieven genomen, zoals het indienen van een motie om gezamenlijk als 12 provincies deel te nemen aan de Canal Pride.
- We hebben schriftelijke vragen gesteld over inclusiviteit op het Provinciehuis n.a.v. een aantal meldingen. Met de SP hebben we een motie ingediend in corona tijd om extra geld ter beschikking te stellen van de Flevolandse voedselbanken.
- GroenLinks heeft vragen gesteld naar aanleiding van een rapport van het Bureau voor Gelijke Behandeling, over het hoge aantal meldingen van discriminatie en uitsluiting. Wij wilden weten wat de provincie kan en wil doen om gemeenten te stimuleren het anti-discriminatie beleid aan te scherpen.
- We hebben steeds gepleit voor het behoud van de 24 uren spoedeisende hulp en acute verloskunde in het failliet verklaarde ziekenhuis in Lelystad. We organiseerden een werkbezoek met Tweede kamerlid Corinne Ellemeet en nemen actief deel aan de Zorgtafel.
- We hebben een aantal keren de verplichting van gemeenten om statushouders van woningen te voorzien aangekaart en dat heeft geleid tot extra inspanningen op dit gebied.
- Samen met andere partijen hebben we een motie ingediend die het college verzoekt mee te werken aan de opvang van minderjarige vluchtelingen uit het Griekse kamp Moria.
- Op initiatief van GroenLinks is er samen met andere partijen een brief gestuurd naar de Commissaris van de Koning met het verzoek in gesprek te gaan met gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven over hoe om te gaan met de opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen.

Wonen

- Het voorstel van GroenLinks om bij het Rijk te bedingen dat bij de bouw van 100.000 woningen goede voorzieningen gegarandeerd worden en dat er niet alleen stenen worden gestapeld, maar gebouwd wordt aan een samenleving, werd unaniem gesteund. Ook aanvullende voorwaarden zoals duurzaam en circulair bouwen zijn opgenomen in de agenda met het Rijk.

Cultuur

- GroenLinks heeft actief het cultuurbeleid gesteund met initiatieven zoals het nieuwe kunstmuseum in Almere en het Fonds voor culturele experimenten.
- We hebben gepleit voor steun aan artiesten in de corona jaren en die steun is er ook gekomen.

Economie

- De fractie heeft gepleit voor het opschalen van de mooie, circulaire experimenten in Flevoland, zoals het gebruik van gerecycled beton, hergebruik van matrassen, champignonkweek op koffie afval, soep van groenten die niet aan het schoonheidsideaal voldoen, kippen die van restafval leven. Op de Floriade lieten verschillende paviljoens zien hoe je met restmaterialen, afval en zelfs schimmel, kunt bouwen.
- In het kader van de bestuurlijke vernieuwing kregen statenleden de mogelijkheid hun wensen en ideeën over het economische beleid van de provincie in te brengen. De fractie heeft zich sterk gemaakt voor het betrekken van de Brede Welvaart Monitor en de Duurzaamheidsdoelen (SDG's) bij de ontwikkeling van het nieuwe beleid.
- Een economische ontwikkeling die we niet wilden steunen was de komst van de multinational Meta, het moederbedrijf van Facebook. GroenLinks heeft zich herhaaldelijk uitgesproken tegen de komst van dit hyperscale datacenter, vanwege het enorme energieverbruik en de geringe werkgelegenheid winst. Uiteindelijk heeft Meta zich teruggetrokken.

Bestuurlijke vernieuwing

- GroenLinks neemt deel aan de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing met als resultaat plannen die ervoor moeten zorgen dat de overheid meer en beter luistert naar de burgers, meer vertrouwen uitspreekt in initiatieven vanuit de samenleving en niet meer alles in eigen hand probeert te houden.

COLOFON

PROGRAMMA

Het verkiezingsprogramma is opgesteld door de programmacommissie: Annelie Rozeboom, Margriet van Galen en Corina Straatsma

bestuur@groenlinksflevoland.nl
Flevoland.groenlinks.nl